

กลยุทธ์การขับเคลื่อนและพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้น
อนุบาล กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายตำบลพงศ์ประศาสน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 *

STRATEGIES FOR DRIVING AND DEVELOPMENT PROBLEM SOLVING ABILITY OF
KINDERGARTEN STUDENTS SCHOOL GROUP IN PHONGPRASAT SUB-DISTRICT
NETWORK AT PRACHUAPKIRIKHAN PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA 1

สายธาร น้อยเมือง

Saitan noimuang

นักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี, ประเทศไทย

Student of Educational Administration Phetchaburi Rajabhat University, Thailand

อภิชาติ เสนะนันท์

Apichat Lenanant

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี, ประเทศไทย

Student of Educational Administration Phetchaburi Rajabhat University, Thailand

E-mail: saitannoonam21@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) กลยุทธ์การขับเคลื่อนการพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 2) กลยุทธ์การพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล และ 3) ผลการพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายตำบลพงศ์ประศาสน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 กลุ่มเป้าหมาย คือ ครู จำนวน 3 คน และนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 3 ในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายตำบลพงศ์ประศาสน์ จำนวน 40 คน ได้แก่ โรงเรียนบ้านหินกอง โรงเรียนบ้านชะมวง และโรงเรียนบ้านสวนหลวง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) คู่มือกลยุทธ์การขับเคลื่อนและพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 2) แบบประเมินความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละของความก้าวหน้า ผลการวิจัย พบว่า 1 กลยุทธ์ที่ใช้ในการขับเคลื่อนการพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายตำบลพงศ์ประศาสน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 มี 4 กลยุทธ์ คือ 1) กลยุทธ์

* Received 19 May 2025; Revised 30 May 2025; Accepted 25 June 2025

เครือข่าย 2) กลยุทธ์การมีส่วนร่วม 3) กลยุทธ์การเสริมพลังอำนาจ 4) กลยุทธ์การบูรณาการ 2.กลยุทธ์ที่ใช้ในการพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายตำบลพงศ์ประศาสน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 คือ กลยุทธ์ PPE ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นนำเสนอ 2) ขั้นปฏิบัติ 3) ขั้นประเมินผล และผลการพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายตำบลพงศ์ประศาสน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 พบว่า มีร้อยละของความก้าวหน้าเท่ากับ 34.51

คำสำคัญ: กลยุทธ์การขับเคลื่อน, กลยุทธ์การพัฒนา, ความสามารถในการคิดแก้ปัญหา

Abstract

The objectives of this research were to study 1) strategies for driving the development of problem-solving abilities of kindergarten students, 2) strategies for developing problem-solving skills in kindergarten students, 3) Results of the development of problem-solving ability of kindergarten students in the Phongprasat Subdistrict Network School Group, under the Office of the Prachuap Khiri Khan Primary Educational Service Area 1. The target group consists of 3 teachers and 40 kindergarten 3 students in the Pongprasat Subdistrict Network Schools, specifically Ban Hin Kong School, Ban Chamuang School, and Ban Suan Luang School. The research tools consist of 1) strategic manual for promoting and developing problem-solving skills among kindergarten students and 2) an assessment of problem-solving ability of kindergarten students. The statistics used for data analysis included mean, standard deviation, and percentage of progress. The results of this research were as follows : 1. Strategies used to drive the development of problem-solving thinking skills of kindergarten students in the Phongprasat Subdistrict Network School Group, under the Office of the Prachuap Khiri Khan Primary Educational Service Area 1 consisted of 4 strategies : 1) Networking Strategy 2) Participation Strategy 3) Empowerment Strategy and 4) Integration Strategy 2. Strategies used to develop problem-solving skills of kindergarten students in the Pongprasat Subdistrict Network School Group, under the Office of the Prachuap Khiri Khan Primary Educational Service Area 1 was the PPE strategy. The strategy consisted of 3 steps : 1) Present 2) Practice 3) Evaluate and 3. The results of development problem-solving ability of kindergarten students in the Phongprasat Subdistrict Network School Group, under the Office of the Prachuap Khiri Khan Primary Educational Service Area 1 showed the percentage of progress at 34.51

Keywords: Strategies for Driving, Strategies for Development, Problem solving ability

บทนำ

การคิดแก้ปัญหาที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากสำหรับนักเรียนในทุกระดับชั้น แม้แต่นักเรียนระดับชั้นอนุบาล ที่หลายคนอาจจะมองว่าอาจจะไม่มีความสำคัญสำหรับนักเรียนในระดับชั้นอนุบาล แต่สำหรับการคิดแก้ปัญหา นั้นถือว่าเป็นทักษะพื้นฐานของการคิด และเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน เนื่องจากนักเรียนในระดับชั้นอนุบาลจะเป็นช่วงวัยแรกเริ่มสำหรับชีวิตที่เราพร้อมจะสามารถปลูกฝังและพัฒนาทักษะพื้นฐานต่าง ๆ ให้กับนักเรียนระดับชั้นอนุบาล โดยการคิดแก้ปัญหา นั้นเกิดจากการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนระดับชั้นอนุบาล ได้ลงมือปฏิบัติจริง หรือผ่านสื่ออุปกรณ์การเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่น เป็นต้น การแก้ปัญหานักเรียนระดับชั้นอนุบาลจะต้องอาศัยการลองถูกลองผิด จากการกระทำหรือการสัมผัสด้วยตัวของนักเรียนระดับชั้นอนุบาลเอง จึงทำให้นักเรียนระดับชั้นอนุบาลเกิดการค้นพบและการคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2563)

จากการวิจัยของนักจิตวิทยา พบว่า ความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ของเด็กจะพัฒนาขึ้นตามช่วงวัยของอายุ โดยเด็กที่มีอายุตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไปนั้น เริ่มจะมีพัฒนาการทางด้านของความคิดแก้ปัญหาแล้ว ขึ้นอยู่กับการเจริญเติบโตของเด็กแต่ละคน โดยปัญหาของการคิดของนักเรียนระดับชั้นอนุบาลในยุคนี มีสาเหตุมาจากนักเรียนระดับชั้นอนุบาลขาดประสบการณ์ในการคิดแก้ปัญหา โดยนักเรียนระดับชั้นอนุบาลจะต้องมีความรู้ความสามารถในการคิด และความเข้าใจเกี่ยวกับการคิดปัญหา ซึ่งวุฒิภาวะของนักเรียนระดับชั้นอนุบาลไม่มากพอที่จะคิดแก้ปัญหา ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้นั้น เนื่องจากครูผู้สอนอาจจะมุ่งเน้นการเรียนแบบการอ่านออกเขียนได้ และครูผู้สอนขาดเทคนิคหรือทักษะในการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ให้แก่ นักเรียนระดับชั้นอนุบาล (จิราภรณ์ ส่องแสง, 2550) ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูผู้สอนในระดับชั้นอนุบาล ได้พบปัญหานักเรียนระดับชั้นอนุบาลในชั้นเรียนยังไม่มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ควรจะได้รับการส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของตนเอง

การพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล ด้วยกลยุทธ์การขับเคลื่อนและการพัฒนาความสามารถในคิดแก้ปัญหา นับว่ามีความสำคัญในการวางแผนงานในการดำเนินกิจกรรมที่คาดว่าจะนำไปสู่การพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียน เพื่อให้เกิดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยใช้กลยุทธ์ขับเคลื่อน 4 ประเภท ได้แก่ 1) กลยุทธ์เครือข่าย 2) กลยุทธ์การมีส่วนร่วม 3) กลยุทธ์การเสริมพลังอำนาจ 4) กลยุทธ์กลยุทธ์การบูรณาการ (เพชรดา อาจขาว และคณะ, 2563) ซึ่งการพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหานั้นจะต้องใช้กระบวนการหรือขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำมาจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนได้มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาด้วยตนเองที่ดีขึ้น และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนได้

จากสภาพปัญหาที่ได้พบเจอในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับชั้นอนุบาลของโรงเรียนบ้านหินกอง และโรงเรียนในเครือข่ายตำบลพงศ์ประศาสน์ในปีการศึกษาที่ผ่านมาพบว่านักเรียนระดับชั้นอนุบาลมีพัฒนาการคิดแก้ปัญหาในการชีวิตประจำวันที่ลดน้อยลง โดยนักเรียนในปีที่ผ่านมาจำนวน 67 คน มีผลการประเมินพัฒนาการทางด้านสติปัญญาในการคิดในระดับปานกลางและพอใช้ร้อยละ 40 ทำให้เห็นว่ามึนักเรียนส่วนหนึ่งมีพัฒนาการในความสามารถในการคิดแก้ปัญหาที่ยังต้องแก้ไขและพัฒนา จึงทำให้ครูผู้สอนระดับชั้นอนุบาลจะต้องพัฒนานักเรียนระดับชั้นอนุบาลส่วนนี้ให้มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาที่ดีขึ้น และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการทำวิจัยเกี่ยวกับกลยุทธ์การขับเคลื่อนและพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล ของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายตำบลพงศ์ประศาสน์ สังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหา สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาล โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งชุมชน โรงเรียน รวมถึงผู้บริหารและครู ระดับชั้นอนุบาลที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับนักเรียนระดับชั้นอนุบาล เพื่อนำมาไปใช้เป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์ เรียนรู้ ทำให้นักเรียนระดับชั้นอนุบาลนั้นมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาที่ดีขึ้นและสามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากลยุทธ์การขับเคลื่อนการพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายตำบลพงศ์ประศาสน์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1
2. เพื่อศึกษากลยุทธ์การพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล กลุ่มโรงเรียน เครือข่ายตำบลพงศ์ประศาสน์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1
3. เพื่อศึกษาผลการพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล กลุ่มโรงเรียน เครือข่ายตำบลพงศ์ประศาสน์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1

ระเบียบวิธีการวิจัย

วิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา เรื่องกลยุทธ์การขับเคลื่อนและการพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของ นักเรียนระดับชั้นอนุบาล กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายตำบลพงศ์ประศาสน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1

กลุ่มเป้าหมาย

1. ครูชั้นระดับชั้นอนุบาล 3 กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายตำบลพงศ์ประศาสน์ จำนวน 3 คน

1.1 โรงเรียนบ้านหินกอง	จำนวน 1 คน
1.2 โรงเรียนบ้านชะมวง	จำนวน 1 คน
1.3 โรงเรียนบ้านสวนหลวง	จำนวน 1 คน
2. นักเรียนระดับชั้นอนุบาล 3 กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายตำบลพงศ์ประศาสน์ จำนวน 40 คน

2.1 โรงเรียนบ้านหินกอง	จำนวน 19 คน
2.2 โรงเรียนบ้านชะมวง	จำนวน 15 คน
2.3 โรงเรียนบ้านสวนหลวง	จำนวน 6 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. คู่มือกลยุทธ์การขับเคลื่อนและการพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายตำบลพงศ์ประศาสน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1 ผู้วิจัยพัฒนาและหาคุณภาพของเครื่องมือมีรายละเอียดดังนี้ 1) ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ กลยุทธ์การขับเคลื่อนและการพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นอนุบาลกลุ่มโรงเรียน เครือข่ายตำบลพงศ์ประศาสน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1 และศึกษา การจัดทำร่างคู่มือการขับเคลื่อนและการพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียน 2) สร้างร่างคู่มือ กลยุทธ์การขับเคลื่อนการพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียน 3) นำร่างยุทธการขับเคลื่อนและ

การพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นอนุบาลกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายตำบลพงศ์ประศาสน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1 โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อหาความเที่ยงตรงตรงเชิงเนื้อหา (โดยหาค่าความสอดคล้องหรือดัชนีของความสอดคล้องกันระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ หรือ IOC) ได้ค่า IOC มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00)

2. เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัย จำนวน 2 ฉบับ คือ 1) แบบประเมินความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล ก่อนและหลังใช้กลยุทธ์ในการขับเคลื่อนและการพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล ฉบับที่ 2 คือ แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้ 1) ผู้วิจัยศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียน และการประเมินความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียน จากงานเอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลจำนวน 2 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 แบบประเมินความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล ฉบับที่ 2 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูเพื่อการวิจัยจำนวน 3 ข้อ 3) ผู้วิจัยนำแบบประเมินความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบจำนวน 3 คน เพื่อหาความเที่ยงตรงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) จากนั้นนำผลของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านมาหาค่าความสอดคล้องหรือดัชนีของความสอดคล้องกันระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ หรือ IOC ได้ค่า IOC มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 และนำแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูเพื่อการวิจัย ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบจำนวน 3 คน เพื่อหาความเที่ยงตรงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) จากนั้นนำผลของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านมาหาค่าความสอดคล้องหรือดัชนีของความสอดคล้องกันระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ หรือ IOC ได้ค่า IOC มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 และ 4) ผู้วิจัยนำแบบประเมินไปทดลองใช้เพื่อตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยทดลองใช้กับนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนบางสะพาน จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha) พบว่า มีค่าเท่ากับ 0.89

การวิเคราะห์ข้อมูล

การดำเนินการวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การขับเคลื่อนและการพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นอนุบาลกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายตำบลพงศ์ประศาสน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย ดังนี้

หาค่าสถิติพื้นฐานโดยใช้ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต, ร้อยละ, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาร้อยละความก้าวหน้าจากแบบประเมินความสามารถในการแก้ปัญหา

ผลการวิจัย

1. กลยุทธ์การขับเคลื่อนความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายตำบลพงศ์ประศาสน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

กลยุทธ์ที่ใช้ในการขับเคลื่อนความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายตำบลพงศ์ประศาสน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ผู้วิจัยได้ใช้กลยุทธ์ 4 กลยุทธ์ คือ 1) กลยุทธ์เครือข่าย 2) กลยุทธ์การมีส่วนร่วม 3) กลยุทธ์การเสริมพลังอำนาจ 4) กลยุทธ์การบูรณาการ ดังผลการสังเคราะห์ต่อไปนี้

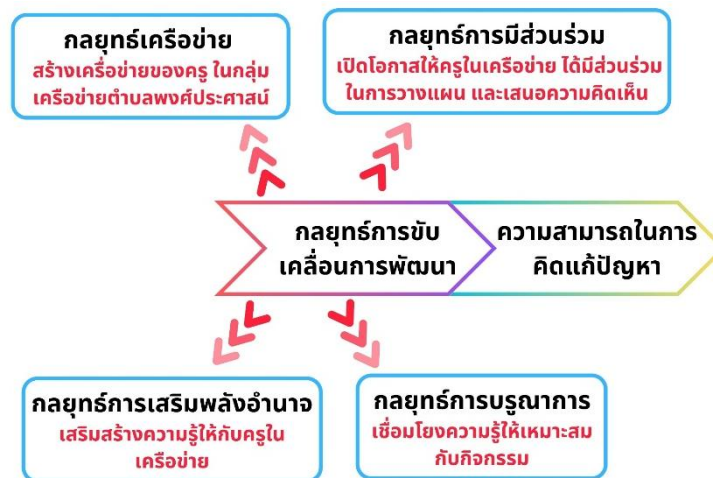

ตารางที่ 1 แสดงการสังเคราะห์ประเภทของกลยุทธ์การขับเคลื่อนการพัฒนา

กลยุทธ์การขับเคลื่อน	นักวิชาการ/แหล่งที่มา/ปีพิมพ์							ค่าความถี่ของแหล่งที่มา
	เพชรดา อาจขาว (2563)	สุมนา ศิริวานิช (2563)	ยุรฉัตร วรรณรักษ์ (2562)	อนันต์ ม่วงอุมิ่งค์ (2560)	พิเชษฐ ยิ่งตรง (2560)	นนทวัฒน์ ตรีนนทวัจน์ (2559)	จอห์น ดีวี่ (1998)	
กลยุทธ์เครือข่าย	✓	✓	✓	✓				4
กลยุทธ์การมีส่วนร่วม	✓	✓	✓	✓				4
กลยุทธ์การเสริมพลัง	✓		✓	✓				3
กลยุทธ์การบูรณาการ	✓	✓	✓	✓				4
กลยุทธ์การทำงานเป็นทีม		✓						1
กลยุทธ์การพัฒนาหลักสูตร					✓			1
กลยุทธ์การพัฒนาผู้เรียน					✓			1
กลยุทธ์การพัฒนาศักยภาพครู					✓			1
กลยุทธ์การพัฒนาและส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศ					✓			1
กลยุทธ์การส่งเสริมความร่วมมือ					✓			1
กลยุทธ์การวางแผน						✓		1
กลยุทธ์การปฏิบัติการ						✓		1
กลยุทธ์การสังเกต						✓		1
กลยุทธ์การสะท้อนผล						✓		1

จากตารางที่ 1 การสังเคราะห์ประเภทของกลยุทธ์การขับเคลื่อนการพัฒนานักศึกษา พบว่ากลยุทธ์การขับเคลื่อนที่มีความถี่ระดับ 3 ขึ้นไป นั่นคือ กลยุทธ์เครือข่าย กลยุทธ์การมีส่วนร่วม กลยุทธ์การเสริมพลังอำนาจ และกลยุทธ์การบูรณาการ มาใช้เป็นกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายตำบลพงศ์ประศาสน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ดังต่อไปนี้ 1) กลยุทธ์เครือข่าย วิธีการสร้างเครือข่ายทางการศึกษาเพื่อส่งเสริมและพัฒนาเด็กปฐมวัยภายในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายตำบลพงศ์ประศาสน์ โดยในกลุ่มมีสมาชิกจำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านหินกอง โรงเรียนบ้านชะมวง โรงเรียนบ้านสวนหลวง และมีครูในกลุ่มเครือข่าย จำนวน 3 คน โดยครูในเครือข่ายร่วมกันดำเนินการพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 3 2) กลยุทธ์การมีส่วนร่วม วิธีการที่ใช้หลักการทำงานแบบมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายตำบลพงศ์

ประศาสน์ โดยเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนได้มีส่วนร่วมในการออกความคิดเห็น การพิจารณาตัดสินใจ การร่วมแก้ปัญหา การดำเนินกิจกรรม ร่วมกันวางแผน จนเป็นผลของการนำไปปฏิบัติ ซึ่งครูเครือข่ายจำนวน 3 คน มีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดแนวทางในการจัดทำคู่มือกลยุทธ์และการพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล ซึ่งประกอบด้วย 10 แผนการเรียนรู้ ในระยะเวลา ช่วงเดือน เมษายน 2568 3) กลยุทธ์การเสริมพลังอำนาจ การเพิ่มศักยภาพหรือความสามารถให้กับ ครูผู้สอนระดับชั้นอนุบาล 3 ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายตำบลพงศ์ประศาสน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1 จำนวน 3 คน โดยให้มีความรู้ ชี้แจงการใช้คู่มือกลยุทธ์การขับเคลื่อนเพื่อการพัฒนาความสามารถการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายตำบลพงศ์ประศาสน์ การพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อสงสัย ความรู้ต่างๆ ด้วยการประชุมและพัฒนาทักษะกระบวนการสอนตามคู่มือกลยุทธ์การขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาความสามารถการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายตำบลพงศ์ประศาสน์ โดยมีผู้วิจัยให้ความรู้ เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 รวมทั้งกระตุ้นให้เกิดความตื่นตัวในการพัฒนานวัตกรรมเพื่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 4) กลยุทธ์การบูรณาการ วิธีการที่ครูผู้สอนระดับชั้นอนุบาล 3 ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายตำบลพงศ์ประศาสน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1 จำนวน 3 คน เชื่อมโยงการพัฒนาความสามารถการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล การจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพโดยการเชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์ เพื่อดำเนินการผสมผสานความรู้ประสบการณ์จากครูระดับชั้นอนุบาลแต่ละท่าน ทำให้ผู้เรียนนั้นเกิดการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์และกิจกรรมอื่นของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล ในช่วงเดือน เมษายน 2568

ภาพที่ 1 กลยุทธ์การขับเคลื่อนการพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นอนุบาล

2. กลยุทธ์การพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายตำบลพงศ์ประศาสน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

2.1 กลยุทธ์การพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายตำบลพงศ์ประศาสน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากกระบวนการและขั้นตอนการคิดแก้ปัญหา เรียกว่า “กลยุทธ์ PPE” ประกอบด้วยขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้

3 ขั้นตอน คือ 1) ชี้นำเสนอ (Present) 2) ชี้นปฏิบัติ (Practice) 3) ชี้นประเมินผล (Evaluate) ดังต่อไปนี้

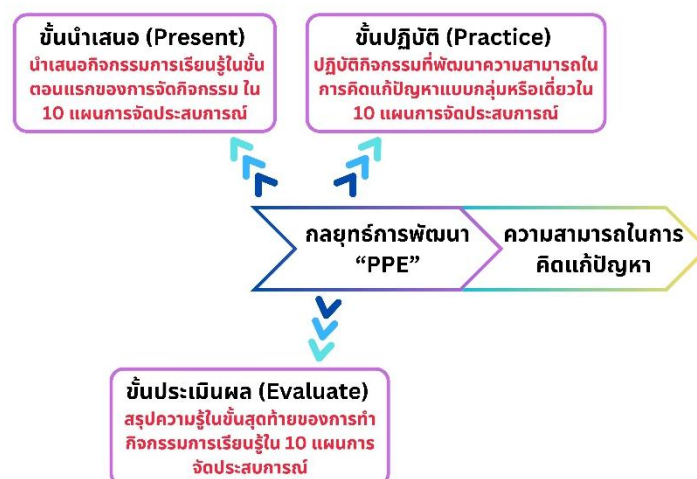
1) ชี้นำเสนอ (Present) คือ การเตรียมผู้เรียนก่อนเข้าสู่กิจกรรมหรือสถานการณ์ โดยการสนทนา การตั้งคำถาม การอธิบายการกฎเกณฑ์หรือกติกา เพื่อเป็นการนำผู้เรียนสู่เข้าการปฏิบัติกิจกรรมหรือสถานการณ์ต่อไปใน 10 แผนการจัดประสบการณ์

2) ชี้นปฏิบัติ (Practice) คือ ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่กำหนด อาจจะเป็นการทำงานแบบรายบุคคล หรือ การทำงานแบบกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาจาก กิจกรรมหรือสถานการณ์ที่กำหนดให้ ใน 10 แผนการจัดประสบการณ์

3) ชี้นประเมินผล (Evaluate) คือ เป็นขั้น ที่ครูกับผู้เรียนร่วมกันสรุปผลและบอกวิธีการแก้ปัญหาจากการทำกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่กำหนดให้ และมี ครูผู้สอนทำการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนจากการสรุปผลร่วมกันใน 10 แผนการจัดประสบการณ์

2.2 คู่มือพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายตำบล พงศ์ประศาสน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ประกอบด้วย 10 แผนการจัดประสบการณ์ ได้แก่

- หน่วยหุ่นยนต์รูปร่าง ปลอดภัย เรื่อง ตำแหน่งและทิศทาง
- หน่วยหุ่นยนต์รูปร่าง ปลอดภัย เรื่อง สัญลักษณ์ที่พบในชีวิตประจำวัน
- หน่วยหุ่นยนต์รูปร่าง ปลอดภัย เรื่อง รูปร่าง ลักษณะของหุ่นยนต์
- หน่วยหุ่นยนต์รูปร่าง ปลอดภัย เรื่อง ส่วนประกอบของหุ่นยนต์
- หน่วยหุ่นยนต์รูปร่าง ปลอดภัย เรื่อง การสื่อสารกับหุ่นยนต์โดยใช้เสียง
- หน่วยหุ่นยนต์รูปร่าง ปลอดภัย เรื่อง การสื่อสารกับหุ่นยนต์โดยใช้ท่าทาง
- หน่วยหุ่นยนต์รูปร่าง ปลอดภัย เรื่อง การสื่อสารกับหุ่นยนต์โดยใช้สัญลักษณ์
- หน่วยหุ่นยนต์รูปร่าง ปลอดภัย เรื่อง การสร้างชุดคำสั่งให้หุ่นยนต์
- หน่วยหุ่นยนต์รูปร่าง ปลอดภัย เรื่อง การสร้างชุดคำสั่งให้หุ่นยนต์
- หุ่นยนต์รูปร่าง ปลอดภัย เรื่อง การอ่านและปฏิบัติตามชุดคำสั่งของหุ่นยนต์

ภาพที่ 2 กลยุทธการพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นอนุบาล

3. การพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายตำบลพงศ์ประศาสน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

3.1 ผลการประเมินความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายตำบลพงศ์ประศาสน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จากที่ผู้วิจัยนำ กลยุทธ์การขับเคลื่อนและการพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายตำบลพงศ์ประศาสน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ผลการพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล ก่อนและหลังการใช้กลยุทธ์การขับเคลื่อนและการพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายตำบลพงศ์ประศาสน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

ผลการพัฒนา ความสามารถในการ แก้ปัญหา	จำนวน นักเรียน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าร้อยละ	ร้อยละ ความก้าวหน้า
ก่อนการใช้กลยุทธ์	40	16.68	1.76	46.32	34.51
หลังการใช้กลยุทธ์	40	29.10	1.71	80.83	

จากตารางที่ 2 ผลการประเมินความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล ก่อนและหลังการใช้กลยุทธ์การขับเคลื่อนและการพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายตำบลพงศ์ประศาสน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 พบว่าก่อนการใช้กลยุทธ์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.68 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.76 และหลังการใช้กลยุทธ์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 29.10 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.71 และมีร้อยละของความก้าวหน้าเท่ากับ 34.51

3.2 ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับการพัฒนาการพัฒนามาตรฐานความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายตำบลพงศ์ประศาสน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

ผลการสัมภาษณ์ ระดับชั้นอนุบาล 3 ในเครือข่ายตำบลพงศ์ประศาสน์ จำนวน 3 คน สัมภาษณ์ในหัวข้อดังนี้

1. ความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล หลังการเข้าร่วมกิจกรรมตามคู่มือกลยุทธ์การขับเคลื่อนและการพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายตำบลพงศ์ประศาสน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 เป็นอย่างไร ครูผู้ให้สัมภาษณ์ระดับชั้นอนุบาล 3 ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายตำบลพงศ์ประศาสน์ มีความคิดเห็นว่า นักเรียนมีพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาที่ดีขึ้น จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนได้พบว่า นักเรียนมีความ

เข้าใจในปัญหาที่เกิดขึ้น สามารถเข้าใจว่าเกิดปัญหาอะไรกับตัวเอง และหาวิธีการแก้ไขปัญหาด้วยตนเองได้ด้วยตนเองหรืออาจจะมีการปรึกษาเพื่อนหรือครูผู้สอน ไม่มีความนิ่งในขณะที่ตนเองเกิดปัญหา

2. ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะที่ดำเนินกิจกรรมตามคู่มือกลยุทธ์การขับเคลื่อนและการพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายตำบลพงศ์ประศาสน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 มีอะไรบ้าง ครูผู้ให้สัมภาษณ์ระดับชั้นอนุบาล 3 ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายตำบลพงศ์ประศาสน์ มีความคิดเห็นว่า เมื่อเริ่มนำกลยุทธ์การขับเคลื่อนและการพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายตำบลพงศ์ประศาสน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในช่วงแรกยังมีปัญหาในการดำเนินการจัดกิจกรรม เนื่องจากไม่ค่อยเข้าใจ แต่เมื่อดำเนินการไปสักระยะหนึ่งมีความเข้ามากเพิ่มขึ้นสามารถดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนได้

3. ข้อเสนอแนะ ครูผู้ให้สัมภาษณ์ระดับชั้นอนุบาล 3 ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายตำบลพงศ์ประศาสน์ มีความคิดเห็นว่าคู่มือฉบับนี้เป็นคู่มือที่มีประโยชน์สามารถพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนในระดับชั้นอนุบาลได้ ควรนำมาต่อยอดในการไปจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ในหน่วยการเรียนรู้ในหน่วยอื่น เพื่อเป็นการเสริมสร้างพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การขับเคลื่อนและการพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายตำบลพงศ์ประศาสน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. ผลการศึกษากลยุทธ์การขับเคลื่อนความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายตำบลพงศ์ประศาสน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 พบว่าผู้วิจัยได้ใช้กลยุทธ์ 4 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) กลยุทธ์เครือข่าย (Networking Strategy) สร้างเครือข่ายการศึกษาระหว่าง ครูในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายตำบลพงศ์ประศาสน์ จำนวน 3 คนโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านหินกอง โรงเรียนบ้านชะมวง โรงเรียนบ้านสวนหลวง เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด ข้อมูลข่าวสาร การร่วมประสานงาน ร่วมวางแผน ตลอดจนเป็นผลการนำไปปฏิบัติ 2) กลยุทธ์การมีส่วนร่วม (Participation Strategy) เปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายตำบลพงศ์ประศาสน์ ได้มีส่วนร่วมในการออกความคิดเห็น การพิจารณาตัดสินใจ การร่วมแก้ปัญหา การดำเนินกิจกรรม ร่วมกันวางแผน ตลอดจนเป็นผลของการนำไปปฏิบัติ 3) กลยุทธ์การเสริมพลังอำนาจ (Empowerment Strategy) เพิ่มศักยภาพหรือความสามารถให้กับครูระดับชั้นอนุบาล 3 ในกลุ่มเครือข่ายตำบลพงศ์ประศาสน์ โดยให้มีความรู้ ชี้แจง การพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อสงสัย ความรู้ต่างๆ รวมถึงการประชุม เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับครูผู้สอน 4) กลยุทธ์การบูรณาการ (Integration Strategy) จัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงการพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนอนุบาล เพื่อดำเนินการผสมผสานความรู้ ประสบการณ์จากครู ทำให้ผู้เรียนนั้นเกิดการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยนำไปใช้ในการจัดกิจกรรม ซึ่งผลของการใช้

กลยุทธ์ทั้ง 4 กลยุทธ์นี้ นำไปสู่การได้มาซึ่งกลยุทธ์การขับเคลื่อนการพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายตำบลพงศ์ประศาสน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ทั้งนี้การขับเคลื่อนการพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นอนุบาลนั้นจะต้องเกิดจากเครือข่ายของครู การมีส่วนร่วมของครู การเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับคณะครู และการบูรณาการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งผลทำให้การพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นอนุบาลมีคุณภาพมากขึ้น ซึ่งผลการศึกษาพบว่ากลยุทธ์ที่ใช้ในการขับเคลื่อนให้มีการพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นอนุบาลนั้น ใช้กลยุทธ์ 4 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์เครือข่าย กลยุทธ์การมีส่วนร่วม กลยุทธ์การเสริมสร้างพลังอำนาจ กลยุทธ์การบูรณาการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพชรลดา อาจขาว และคณะ (2563) ที่ได้ทำการวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การขับเคลื่อนและการพัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนกลุ่มเครือข่ายบ้านโป่ง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์เครือข่าย กลยุทธ์การมีส่วนร่วม กลยุทธ์เสริมพลังอำนาจ และกลยุทธ์การบูรณาการ

2. ผลการศึกษากลยุทธ์การพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายตำบลพงศ์ประศาสน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 พบว่า กลยุทธ์ที่ครูใช้ในการพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล คือ กลยุทธ์ PPE ซึ่งผู้วิจัยได้จากการสังเคราะห์กระบวนการและขั้นตอนการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล เพื่อหาวิธีการพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นอนุบาลต่อไป กลยุทธ์ PPE ประกอบด้วยขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 3 ขั้นตอน 1) ขั้นนำเสนอ (Present) นำเข้าสู่กิจกรรมในขั้นตอนแรกของการดำเนินการพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหา โดยการสนทนา การตั้งคำถาม การอธิบายการกฎเกณฑ์หรือกติกา เพื่อเป็นการนำผู้เรียนสู่เข้าการขั้นการปฏิบัติกิจกรรมหรือสถานการณ์ต่อไป 2) ขั้นปฏิบัติ (Practice) ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาต่อจากขั้นการนำเสนอ อาจจะเป็นการทำงานแบบรายบุคคล หรือ การทำงานแบบกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาจากกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่กำหนดให้ 3) ขั้นประเมินผล (Evaluate) ครูกับผู้เรียนร่วมกันสรุปผลและบอกวิธีการแก้ปัญหาจากการทำกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่กำหนดให้ และมีประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนโดย สอดคล้องกับงานวิจัยของ อารีย์ มะลิทอง และคณะ (2562) ที่ได้นำรูปแบบการจัดประสบการณ์แบบโครงงานมาใช้ในการพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย โดยมีขั้นตอน 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นนำเสนอ 2) ขั้นวางแผน 3) ขั้นปฏิบัติ 4) ขั้นประเมินผล

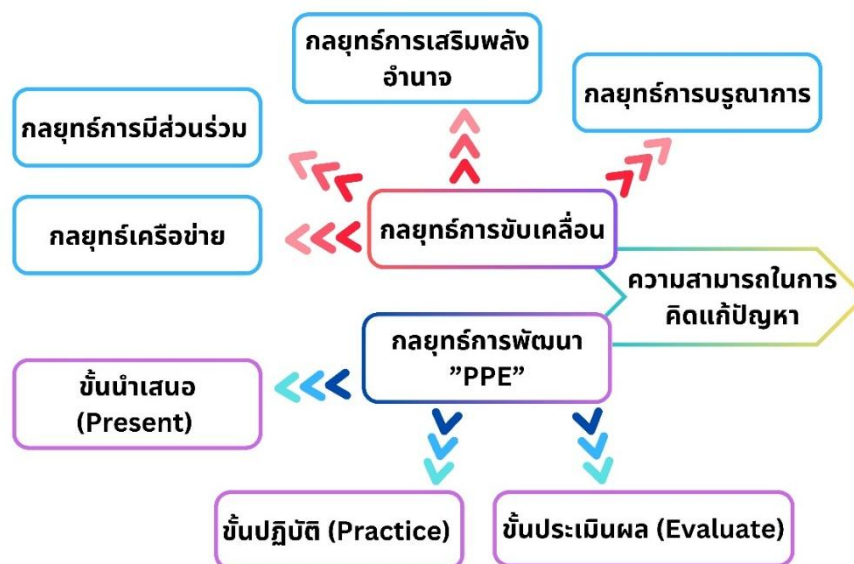
3. ผลการพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล ก่อนและหลังการใช้กลยุทธ์การขับเคลื่อนและการพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายตำบลพงศ์ประศาสน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 พบว่า ก่อนการใช้กลยุทธ์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.68 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.76 และหลังการใช้กลยุทธ์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 29.10 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.71 และมีร้อยละของความก้าวหน้าเท่ากับ 34.51 สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรรถพร วัฒนสุทิน (2564) ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณมี

ทักษะการคิดแก้ปัญหาอยู่ในระดับปานกลางถึงดี เมื่อพิจารณาเป็นรายคนพบว่า นักเรียนคนที่ 1 มีทักษะการคิดแก้ปัญหาอยู่ในระดับดี นักเรียนคนที่ 2 และ 3 มีทักษะการคิดแก้ปัญหาอยู่ในระดับปานกลางตามระดับ 2) นักเรียนมีทักษะการคิดแก้ปัญหาหลังการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณ เมื่อทำการทดสอบพบว่า นักเรียนจำนวน 3 คน ก่อนทำกิจกรรมวิทยาการคำนวณ มีทักษะการคิดแก้ปัญหาอยู่ในระดับปรับปรุง และหลังจากการกิจกรรมวิทยาการคำนวณ นักเรียนจำนวน 3 คน มีทักษะการคิดแก้ปัญหาอยู่ในระดับปานกลางถึงดี และสอดคล้องกับงานวิจัยของจงจิต คำสิม และคณะ (2564) ผลการวิจัยพบว่า หลังจากทดลองเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบร่วมมือจากนิทาน มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และหลังการทดลอง เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบร่วมมือจากนิทานมีค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการคิดแก้ปัญหาเหมาะสมมากขึ้น

องค์ความรู้ใหม่

กลยุทธ์การขับเคลื่อนและการพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายตำบลพงศ์ประศาสน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ประกอบด้วย 1) กลยุทธ์เครือข่าย (Networking Strategy) 2) กลยุทธ์การมีส่วนร่วม (Participation Strategy) 3) กลยุทธ์การเสริมพลังอำนาจ (Empowerment Strategy) 4) กลยุทธ์การบูรณาการ(Integration Strategy) และกลยุทธ์การพัฒนา ที่เรียกว่า “กลยุทธ์ PPE” ประกอบด้วยขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ 3 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นนำเสนอ (Present) 2) ขั้นปฏิบัติ (Practice) 3) ขั้นประเมินผล (Evaluate)

ภาพที่ 3 กลยุทธ์การขับเคลื่อนและกลยุทธ์การพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นอนุบาล

สรุปและข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการทำวิจัย 1) คู่มือกลยุทธ์การพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายตำบลพงศ์ประศาสน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 นั้นสามารถเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้กับคณะครูในระดับชั้นอนุบาล 3 ในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายตำบลพงศ์ประศาสน์ ทุกคนไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ตามหน่วยการเรียนรู้ เพื่อใช้ในการพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนในระดับชั้นอนุบาลได้เป็นอย่างดี 2) กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายตำบลพงศ์ประศาสน์ ต้องมีการจัดกิจกรรมที่สามารถส่งเสริมพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นอนุบาลอย่างต่อเนื่องและมีความสม่ำเสมอมากขึ้น และ 2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป 1) ควรมีการวิจัยที่เกี่ยวกับกลยุทธ์การขับเคลื่อนและพัฒนาความสามารถในการคิดเชิงคำนวณของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล และด้านอื่นๆ ให้กับนักเรียนระดับชั้นอนุบาลเพิ่มยิ่งขึ้น 2) ควรมีการวิจัยและพัฒนา รูปแบบของการขับเคลื่อนและการพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาสำหรับนักเรียนระดับชั้นอนุบาลที่แตกต่างจากการวิจัยในครั้งนี้ หรืออาจจะมีการเพิ่มกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนการพัฒนาเป็น 5 กลยุทธ์ หรือเพิ่มกลยุทธ์การพัฒนาให้มีขั้นตอนที่มากขึ้นประมาณ 4-5 ขั้นตอน

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). หลักสูตรอบรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้วิทยาการคำนวณระดับอนุบาล. กรุงเทพมหานคร: สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- จงจิต คำสิม และคณะ. (2564). การพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยด้วยการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบร่วมมือจากนิทาน. วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 11(1), 1-13.
- จิราภรณ์ ส่องแสง. (2550). ผลของการใช้กิจกรรมศิลปะบูรณาการที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็ก. ใน (ปริญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เพชรดา อาจขาว และคณะ. (2563). กลยุทธ์การขับเคลื่อนและการพัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายบ้านโป่ง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2. วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 8(2), 105-121.
- อรรถพร วัฒนสินธุ์. (2564). ผลของการใช้การจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณเพื่อพัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2/5 โรงเรียนพญาไท. อุบลปริทรรศน์, 9(2), 1471 - 1486.
- อารีย์ มะลิทอง และคณะ. (2562). กลยุทธ์การขับเคลื่อนและพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี, 9(3), 159-170.